

Nummerplaatherkenning: niet meer telkens van nul beginnen

Voor cameratoezicht in de vorm van nummerplaatherkenning hebben enkele lokale politiezones en de federale wegpolie samen met het agentschap Wegen en Verkeer een geïntegreerd kader opgemaakt. Hiermee willen ze een open meerjarig contract afsluiten in de vorm van een aankoopcentrale. Zo wint de uniformiteit erbij en kan de invoering van dit instrument ook goedkoper worden.

TEKST TOM DE SCHEPPER BEELD GFS

Camera's op het openbare domein kunnen helpen bij het bestrijden van verkeersonveiligheid en overlast, het voorkomen van criminele feiten en het identificeren en opsporen van betrokkenen. Technisch is almaar meer mogelijk, onder meer nummerplaatherkenning (of ANPR, Automatic Number Plate Recognition). Deze vorm van cameratoezicht is fors in opmars, maar tot nu toe werd er nog maar weinig visie en ervaring uitgewisseld. 'Veel zones willen graag nummerplaatherkenning introduceren maar ze moeten elke keer het warm water uitvinden. Een las-

tenboek schrijven, de doelstellingen detecteren en de technische kennis over de

Ben Helsen:

'De juridische verankering is essentieel. Alleen zo kan en zal het precaire evenwicht tussen het algemeen belang en de persoonlijke levenssfeer worden behouden.'

uitwisseling van databestanden verwerken, het vraagt allemaal veel studiewerk, zelfs voor interne specialisten, wat de opzet van het project alleen maar duurder

maakt,' zegt korpschef Geert Smet van de politiezone Voorkempen (Brecht-Malle-Schilde-Zoersel). 'Op het terrein voelden we aan dat er voor de ANPR een handleiding nodig was. Met het document dat werd opgesteld door een stuurgroep van deskundigen, willen we de zones een handje helpen.' In deze stuurgroep werkte hij als ervaringsdeskundige vanuit de Vaste Commissie van de Lokale Politie mee aan het 'Synthesedocument vast ANPR-netwerk', samen met de sec-

tie verkeershandhavingssystemen van de afdeling Elektromechanica en Telematica, Agentschap Wegen en Verkeer. Van deze sectie is Ben Helsen directeur-ingenieur.

Hij kreeg de voorbije jaren veel vragen van onder meer de lokale politiezones: 'Samen met het Vlaams Verkeerscentrum gebruiken we deze toestellen al enkele jaren om de verkeersstromen op snelwegen te registreren. We hadden dus al technische expertise en daarom besloten we een stuurgroep te vormen om deze materie uit te diepen. Met de stuurgroep willen we een open meerjarig contract sluiten in de vorm van een aankoopcentrale. Zo bereiken we uniformiteit en compatibiliteit, en kunnen we zelfs met extra functies de kosten drukken. Ondertussen werken we mee aan proefprojecten, zoals de digitale vrachtwagensluis in de Gentse Kanaalzone en de trajectcontrole op het viaduct van de E17 in Gentbrugge.'

Geert Smet was tot 2008 diensthoofd bij de federale wegpolitie in Antwerpen. Toen al maakte de Vlaamse overheid er gebruik van nummerplaatherkenning: 'Toen het politiecollege van mijn zone besloot deze toestellen voor trajectcontrole te plaatsen, schakelde ik de contacten uit mijn vorige functie in. Het resultaat van de samenwerking tussen het federale en lokale niveau hoeft ook niet beperkt te blijven tot Vlaanderen. Via Centrex, het expertisecentrum waar de federale en lokale politie hun ervaringen in verkeersveiligheid uitwisselen, wordt het document verspreid.'

Visie op gegevens

Trajectcontrole is een al gekende toepassing van nummerplaatherkenningscamera's maar met ANPR kun je ook controleren welke auto's een bepaalde zone in rijden. Op basis van een white list kun je enkel bestemmingsverkeer toelaten in een voetgangerszone of met een black list kun je controleren of een voertuig geseind staat omdat het niet verzekerd of gekeurd is. 'De lijsten kunnen opgesteld zijn door nationale of zelfs internationale instanties of door de lokale politiezones zelf,' zegt Geert Smet. 'Om al die verschillende databanken te kunnen beheren moest er een uniforme visie bestaan.'

In België is het niet de bedoeling om zoals in Nederland voor alle gebruikers met één gecentraliseerd of één regionaal gegevensbestand te werken. Ben Helsen: 'De juridische verankering is essentieel.

De stringente principes van de Camerawet, de Privacywet en de Wet op het Politieambt moeten strikt worden bewaakt en nageleefd. Enkel op die wijze kan en zal het preciaire evenwicht tussen het algemeen belang en de persoonlijke levenssfeer worden behouden. Maar we vonden het belangrijk dat er voor ge-

uitwisseling tussen deze niveaus en de gegevens die ze elk verzamelen.'

Toch vallen er voor een algemene invoering nog veel klippen te omzeilen. Tot voor kort konden op het snelwegviaduct in Gentbrugge nog geen verkeersboetes opgelegd worden. Het behalen van de noodzakelijke modelgoedkeu-

Geert Smet:
'Het gezamenlijke synthesedocument kan ertoe bijdragen dat er geen nutteloze kosten meer worden gemaakt.'

vensuitwisseling en databeheer een gemeenschappelijke standaard kwam, die zowel betrekking heeft op onze eigen gegevens als op die van lokale zones. Zo moeten we kunnen bepalen welke informatie op welk moment en op welke wijze naar welke bestemming mag en zal worden verstuurd, zoals bij een politieel opsporingsonderzoek. Ze zal slechts raadpleegbaar zijn op die plaats waar ze uitdrukkelijk nodig is en bij die persoon die wettelijk bevoegd is, en nergens anders.' Het uitgangspunt van dit project luidt altijd: 'De geregistreerde gegevens opslaan en toegankelijk maken op basis van het principe *need to have*.'

Techniek vervangt ogen

Uit cijfers van de VVSG blijkt dat de invoering van deze ANPR nu nog heel gefragmenteerd is, minstens 59 Vlaamse gemeenten maken er al gebruik van. Veel zones overwegen de invoering omdat je er zoveel mee kunt doen: 'Zo kunnen we met Weigh-in-Motion overladen vrachtwagens detecteren en ze meteen uit het verkeer halen. Niet-overladen vrachtwagens hoeven we hiervoor niet meer lastig te vallen, en de controles gebeuren veel efficiënter,' zegt Ben Helsen. In samenwerking met het Vlaams Verkeerscentrum gebruiken we de ANPR om de verkeersstromen op onze snelwegen in kaart te brengen, als een van de *ogen* van het dynamisch verkeersmanagement. Omdat nummerplaatherkenning op veel niveaus ingang vindt, was het hoog tijd om een kader op te stellen voor de kennis-

ring voor een trajectcontrolesysteem is een complex en tijdrovend proces. 'De toestellen die gebruikt worden voor de trajectcontrole moeten aan strenge technische en metrologische eisen voldoen om onder alle situaties de juiste vaststellingen te garanderen,' zegt Ben Helsen. 'De modelgoedkeuring van ons pilotproject dateert van begin mei. Aansluitend volgde de ijking van de installatie te Gentbrugge en sinds begin juni is de →

Waarvoor kan ANPR gebruikt worden en door wie?

Toegangscontrole: in Turnhout werd een toestel geplaatst aan de toegang van de voetgangerszone. In het Gentse havengebied werd samen met de Vlaamse overheid een digitale vrachtwagensluis in kanaaldorp Rieme geplaatst.

Trajectcontrole: het bekendst is de trajectcontrole op het viaduct van de E17 in Gentbrugge. De modelgoedkeuring van dit pilotproject dateert van begin mei. Aansluitend volgde de ijking van de installatie te Gentbrugge en sinds begin juni is de installatie operationeel.

Opsporing van voertuigen: in de politiezones Westkust, regio Turnhout en Mechelen staan vaste ANPR-toestellen opgesteld op invalswegen. Ze kunnen geseinde of niet-verzekerde voertuigen opsporen aan de hand van specifieke lijsten.

- installatie operationeel. In de zone Turnhout wordt momenteel trouwens ook hard gewerkt aan het behalen van een modelgoedkeuring van de door hen geplaatste toestellen.’

Tegenstanders vrezen dat steden de middeleeuwse slotgrachten een nieuw digitaal leven inblazen. Door ANPR zou de criminaliteit zich verplaatsen naar andere gebieden en het aantal diefstallen van nummerplaten zou hierdoor toenemen. Toch blijft voor Geert Smet ANPR een nuttig hulpmiddel: ‘Het stelt ons in staat bepaalde informatie te verzamelen en doelgerichte controles te verrichten die manueel veel meer tijd en geld zouden vragen, of zelfs onmogelijk zouden zijn. In mijn zone wordt de invoering gekoppeld aan een van de drie prioritaire doelstellingen uit het zonale veiligheidsplan, het verbeteren van de verkeersveiligheid. Zo nemen we onze verantwoordelijkheid binnen het kader van een excellente politiezorg. Zoals vele andere zones wordt onze zone doorkruist door snelwegen en gewestwegen die een snelle verbinding met het buitenland geven. Registratie van verdachte voertuigen kan ons in tweede instantie helpen bij de opsporing van verdachten van diefstal in woningen en het werk van de speurders vereenvoudigen. Bovendien zien andere instanties meer en meer het nut van camera’s in, denk maar aan het openbaar vervoer. Vaste nummerplaatherkenningscamera’s zijn vooral een middel om taken efficiënter uit te voeren, veel meer dan dat ze extra werk betekenen.’

Een levendig document

Het synthesedocument moet een levendig document worden. Binnenkort wordt een stuk bijgeschreven over de ruimtelijke randvoorwaarden waaraan de invoering van trajectcontrole moet voldoen, en een gedragen model voor cofinanciering. De plaatsing van dergelijke toestellen is niet goedkoop. ‘Het gezamenlijke synthesedocument kan ertoe bijdragen dat er geen nutteloze kosten meer worden gemaakt,’ zegt Geert Smet. ‘We proberen vooral in te spelen op de fase van de probleemdetectie. Na die stap bieden we een handig overzicht met een aantal schema’s over de verschillende doelstellingen en actoren die bij het project betrokken kunnen worden.’ ■

Tom De Schepper is VVSG-stafmedewerker lokale politie en veiligheid

➔ Synthesenota Vast ANPR-netwerk:

www.infozone.be.

Voor een stappenplan en een recent standpunt van de Privacycommissie:

www.vvsg.be/veiligheid/camera